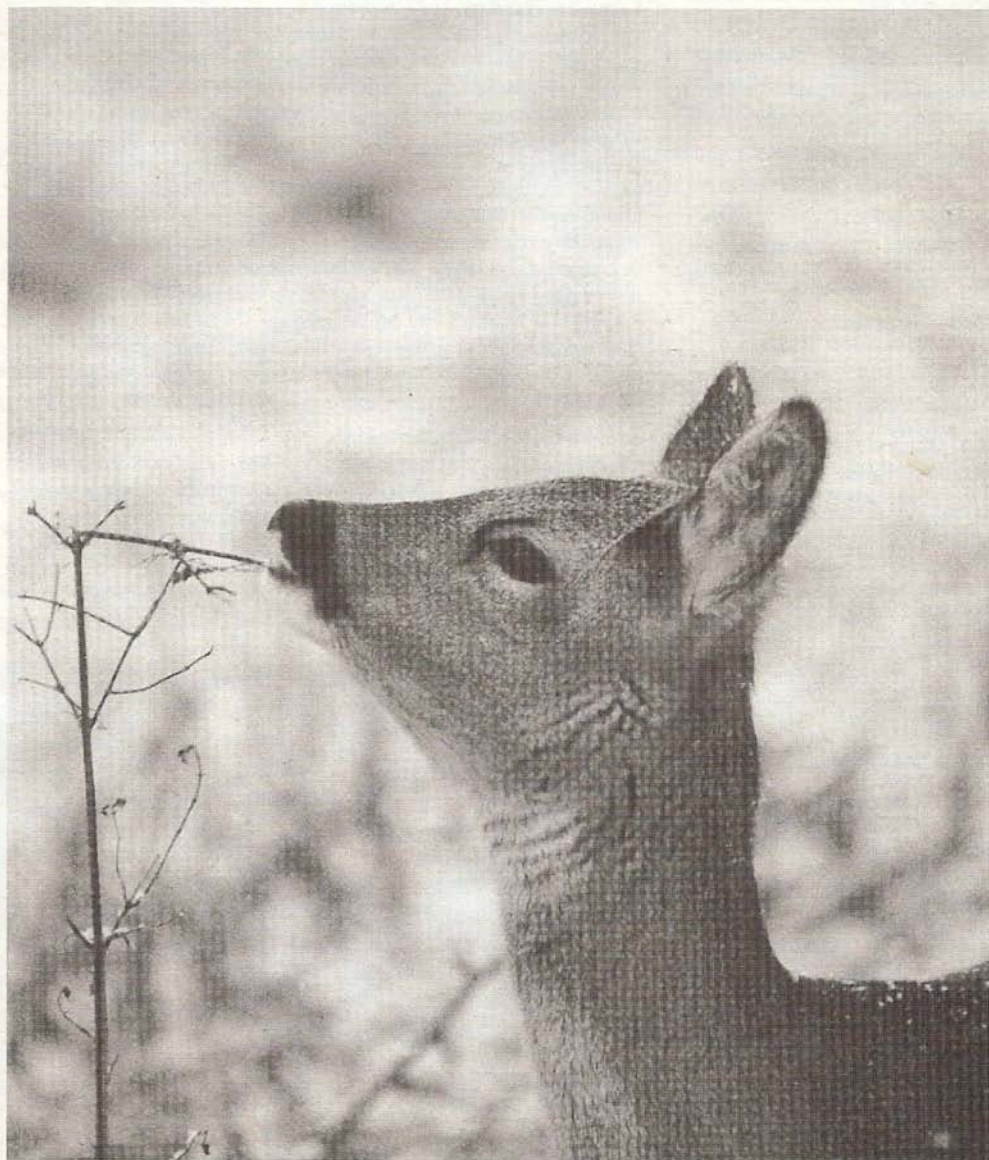

CAPREOLUS

TIJDSCHRIFT VOOR REEWILDBEHEER

3e jaargang nr. 12 december 1996

Colofon

opgericht op 21 april 1951.

Capreolus, Tijdschrift voor
Reewildbeheer
van de Vereniging Het Reewild
ISSN: 0929-1091

Versijnt: 4 x per jaar
Beschermer: Z.K.H. Prins Bernhard

Redactieraad:

Mr M.A. Aberson
Mr T.M. Kolle
Prof Dr J.L. van Haften

Redactie:

H. Meyeringh
J. Poutsma
Mw. J. Hendriks-Hueber
Mw. J.E. van Herp-Bruynius

Verenigingsprofiel.

Bestuur:

Mr T.M. Kolle	voorzitter
Mr M.A. Aberson	secretaris
R.L. van Nederpelt	penningmeester
B.H. Strating-Meissner	ambt. secretaris
Mr L.P.M.J. Canjels	lid
J.H. Bakker	lid
H. Hesselink	lid
C.M. v.d. Kroon	lid
H. Meyeringh	lid
H. Punt	lid
A. Rutten	lid
Ir J.M. Seroo	lid
G.F.H. van de Woude	lid

Secretariaat:

Mw. B.H. Strating-Meissner
Waalwijk 11, 4171 CA Herwijnen.
tel/fax: 0418-582365

Ledenservice-administratie:

Mw. J.E. van Herp-Bruynius,
Landjonker 19, 3834 CL Leusden.
tel/fax: 033-4942032

Drukkerij:

Bergdrukkerij Amersfoort,
Natriumweg 6, 3812 PV Amersfoort.
033-4620462

Contributie: f 42.50 per jaar.

Bankrelatie:

ABNuAMRO Bank rek.nummer
49.70.37.440
Gironummer van de bank 83.75.70
t.n.v. Vereniging "Het Reewild" te
Garderen.

Aktiviteitenkalender

Regio Overijssel

organiseert op 15 en 16 maart 1997 haar jaarlijkse Reewildbeheertentoonstelling in de Haverkamp te Markelo. Er wordt naar gestreefd enkele WBE's zich zo te laten presenteren dat dit aansluit bij de vernieuwde opvatting over keuringen, zoals dit in het rapport d.d. 10-09-1996, door de cie-Rutten is voorgesteld.

Op 15 maart 1997 om 14.00 uur wordt in de Haverkamp te Markelo tevens de Jaarvergadering gehouden.

Cursus Reewildbeheer Regio Limburg

Op 21 januari 1997 wordt opnieuw gestart met de cursus Reewildbeheer. De cursus wordt gegeven door Prof Dr J. van Haften, A. van Woensel en A. Rutten, en is bedoeld voor alle reewildjagers die iets meer willen weten over biologische, beheer en bejaging van reewild. De cursus wordt gegeven op 10 avonden om de veertien dagen en wordt beëindigd met een quiz en de uitreiking van een diploma. De behandelde stof wordt in de vorm van een losbladig boek uitgereikt. Tijdens de cursus wordt een praktijkdag ingelast om zelfstandig de draagkracht van een terrein te kunnen bepalen. Ook wordt er naar gestreefd om het ontweiden van een stuk reewild en het prepareren van een trofee in de praktijk te beoefenen en niet alleen aan de hand van dia's en/of een video. De locatie van de cursus is in Midden-Limburg; de kosten bedragen f 300,— voor leden van de Vereniging Het Reewild en f 350,— voor niet-leden (incl. het lidmaatschap). U kunt zich opgeven vóór het einde van het jaar bij de secretaris: de heer H. Stassen, Tungelerdorpstraat 107, 6005 RH Tungelroy. Telefoonnummer 0495-561549. Na opgave ontvangt u nadere informatie.

Stichting Reeënbeheer Nederland

Op 10 februari 1997 start in Biddinghuizen de nieuwe cursus van de Stichting Reeënbeheer Nederland. Tijdens deze cursus wordt er vooral aandacht besteed aan populatiebeheer. Bovendien wordt de cursisten geleerd op welke wijze een Reewildbeheerplan kan worden opgesteld. Inlichtingen en aanmelding: De heer J.J. Meissner, De Grienden 8, 8131 CX Wijhe. Tel: 0570-523037

INHOUD:

	blz.
-Van de redactie, <i>J. Poutsma</i>	3
-In gesprek met ..., <i>H. Meyeringh, J.E. van Herp-Bruynius</i>	4
-Het Edelhart in woord en beeld, <i>Hak van Nispen</i>	8
-Alle kogels vliegen ..., <i>J.M. Smit</i>	9
-Voor U gelezen!, <i>Van de redactie</i>	13
-Verzoek om gegevens, <i>Van de redactie</i>	15
-Brief Minister J. van Aartsen, <i>D. Voïte</i>	16
-Reewildbeheer over de grenzen, <i>George Hamel</i>	17
-Herhaalde oproep, <i>Van de redactie</i>	18
-Reekalveren, wel of niet opvangen? <i>R.H.M. Peltzer en H.W.P.G. Berger</i>	18
-Gesloten reebok, <i>H.H. Stigter</i>	22
-Limerick, <i>H. Meyeringh</i>	22
-Een opmerkelijke reebok, <i>H.H. Stigter, Ir J.R.K. Voïte, D. Voïte</i>	23

"Capreolus" is het onafhankelijke orgaan van de Vereniging Het Reewild. De weergegeven meningen komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van het bestuur. De redactie behoudt zich het recht voor, elke reactie te korten of te redigeren.

Copy voor de volgende "Capreolus" vóór 1 februari 1997 zenden aan het secretariaat:
Antwoordnummer 3268, 3800 ZA Leusden.

Foto cover: Joke Hendriks

Van de redactie

-J. Poutsma-

Dit nummer van *Capreolus* verschijnt vlak voor de Kerstdagen en de jaarwisseling. Voorwaar een tijd van bezinning! Dit geldt in de eerste plaats voor het werk aan reeën door de Vereniging Het Reewild. In de achterliggende maanden is er door een aantal mensen veel werk verzet. Werk, dat vaak niet aan de oppervlakte komt, maar toch moet gebeuren.

Dit jaar werd de koers van de Vereniging duidelijk herkenbaar. Het streven om te komen tot populatiebeheer krijgt gestalte. Ondanks de vele goede dingen die dit jaar heeft gebracht, komen er ook zaken voor het voetlicht, die voor de reeën minder gunstig zijn en voortdurend de aan-

dacht blijven vragen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de kwaliteit en het welzijn van reeënpopulaties in verschillende gebieden. Er verkeren in ons welvaartsland nog steeds reeën in hongersituaties. Hierover zal overleg moeten plaatsvinden met de verantwoordelijke organisaties. Op welke wijze kan onze Vereniging een bijdrage leveren om deze vorm van dierenleed te voorkomen?

De ontwikkelingen rond de Flora- en Faunawet hebben niet alleen veel pennen in beweging gebracht, maar ook veel tongen losgemaakt. Zowel van voor- als tegenstanders. Vaak worden hierbij standpunten ingenomen, waaraan de belangen van de

reeën ondergeschikt zijn. Dit jaar werd de decentralisatie van Rijk naar Provincie een feit. Hierdoor worden binnenkort de aanvragen voor afschot provinciaal afgewikkeld. De Flevopolder is dit jaar opgeschrikt door lieden die mensenhaar uitstrooiden in natuurgebieden, waardoor reeën deze plaatsen zouden mijden.

Ook is de samenstelling van de redactie van *Capreolus* in 1996 veranderd. Al met al mogen we constateren dat 1996 een bewogen jaar was. De redactie wenst u prettige Kerstdagen, een voorspoedige jaarwisseling en een goed 1997!

Foto: Joke Hendriks

In gesprek met

-H. Meyeringh-

In december 1996 was het 12^{1/2} jarig jubileum van Joke van Herp bij de Vereniging Het Reewild. Wie kent haar niet? Als men aan de VHR denkt, denk je automatisch aan Joke, want hoe je het ook wendt of keert, je komt altijd weer bij haar terecht. Joke is het administratieve centrum, Joke is de redactie van Capreolus, Joke is de ledenadministratie, kortom: Joke is de encyclopedie van onze Vereniging. Het spreekt dus vanzelf dat er deze keer geen discussie mogelijk was, wie voor het gesprek in aanmerking kwam. Geniet u maar mee van haar verhaal.

De secretaris van een landelijk opererende vereniging zoekt ter assistentie van zijn werkzaamheden, een zelfstandig werkende

secretaresse

voor circa een halve dag per week.

Zij dient in de gelegenheid te zijn ook thuis werkzaamheden te verrichten. Een opgewekt karakter en inspirerende werkhouding is vereist.

Gegadigden worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie te richten aan nr. 1436 bur. v. d. blad.

Hoe is het allemaal begonnen?

"De secretaris van een landelijk opererende Vereniging zoekt ter assistentie van zijn werkzaamheden een zelfstandig werkende secretaresse". Deze advertentie in de 'Amersfoortse Courant' wekte op 2 juni 1984 mijn interesse. Zo ontstond het eerste contact met de Vereniging

Het Reewild, gevolgd door een sollicitatie-gesprek met de toenmalige secretaris, Theo Serraris. Ik woonde net een jaar in Leusden, had een zoonje van 3 jaar en was in de gelegenheid om wat administratief werk te verrichten. Na een sollicitatie procedure met een 30-tal medesollicitanten werd ik uitgekozen. Eerst begonnen we met het sorteren van het archief en het opzetten van een ledenadministratie, welke toen nog uit één ordner bestond. De heer de Savornin Lohman, die voorzitter was, en Theo Serraris waren samen erg actief voor de Vereniging. Één à twee maal in de week namen we de post door, werden er brieven gedictieerd en notulen uitgewerkt. Alles werd getypt op een half-elektrische typemachine met een bruin lint.

Had je ervaring met administratieve/redactionele werkzaamheden?

Door mijn opleiding en functie als medisch-secretaresse/doktersassistente had ik veel ervaring opgedaan in het verwerken, het opzetten en het bijhouden van een administratie. Het ledenaantal bestond in 1984 uit zo'n 1200 personen, de Vereniging groeide, maar de administra-

tie ook! Ervaring in redactionele werkzaamheden had ik niet, die heb ik bij de Vereniging geleerd.

Wat is er die 12^{1/2} jaar zoal veranderd?

De administratie werd in het begin grotendeels met de hand verwerkt. De Vereniging had een contract bij het ADP, een administratie-kantoor in Capelle a.d. Yssel, welke voor ons de ledenlijsten en de etiketten voor mailingen verzorgde. Dit was toen al een kostbare aangelegenheid. Wijzigingen en aanvullingen voor de ledenlijst werden aan het ADP aangeleverd op A4 formulieren die met de hand waren uitgeschreven, dit werd door het ADP in de computer verwerkt. In 1986 nam Thijs Serroo deze ADP functie over en vanuit België ontvingen we de stickers, de acceptgirokaarten en de bijgewerkte ledenlijsten.

In 1984 aanschouwde het eerste 'Mededelingenblad' van de Vereniging het levenslicht. Dit kwartaalblad, werd hoofdzakelijk verzorgd door de heer H. Eikelboom uit Baarn; het blad werd gelay-out en gedrukt bij Lulof te Almelo. Zeven-jaargangen lang werd dit periodiek vanuit Baarn

Foto: Joke Hendriks

verstuurd naar de leden van de Vereniging. Het ledenaantal was inmiddels gestegen en de heer Eikelboom moest steeds meer etiketten op de enveloppen plakken.

In 1989 werd er in overleg met het bestuur besloten een computer aan te schaffen. De leden-administratie was behoorlijk uitgebreid en begon langzamerhand zijn eigen 'leven' te leiden. Thijs Seroo assisteerde mij met een computer-programma en via een Matrix-printer kwamen de gevraagde lijsten op papier te staan. Uren, uren en uren (achteraf behoorlijk verslavend) heb ik aan het scherm 'geplakt' gezeten. WordPerfect had inmiddels ook zijn intrede gedaan; waardoor het secretariaat efficiënter kon werken.

Na een hele plezierige samenwerking met Theo Serraris

kreeg ik in 1990 een 'nieuwe baas', Mark Aberson nam de secretariaatswerkzaamheden van Theo Serraris over. Een jaar later werd ook de heer De Savornin Lohman, waar ik tevens hele prettige herinneringen aan bewaar, opgevolgd door de huidige voorzitter Till Kolle.

Leuke herinneringen?

Ik heb ongetwijfeld in de achterliggende periode leuke dingen meegemaakt. Ik herinner me, dat jaren geleden in een telefonisch gesprek met een lid toevallig ter sprake kwam, dat ikzelf niet jaagde en zelfs nog nooit 'in 't veld' was geweest. Daar moest verandering inkomen, meende de heer Geene uit Rolde en hij nodigde mij spontaan uit om eens mee te gaan. Deze uitnodiging heb ik met twee handen aangepakt, want zoiets wilde ik wel eens meemaken. Ik ben toen

op een vroege zaterdagochtend naar Rolde gereden en heb 'deelgenomen' aan een drijfvacht. Voor mij was dit een hele nieuwe ervaring, die ik nooit zal vergeten. Rob Geene, nogmaals bedankt voor deze uitnodiging.

De Jaarvergaderingen vond ik ook bijzonder en met veel plezier heb ik een bepaalde rol kunnen vervullen binnen het Landelijk Bestuur, maar ook naar de regio-besturen en zeker niet te vergeten de leden. Heel gezellig waren de bijeenkomsten die na de Jaarvergadering plaatsvonden, meestal wel nadat ik van de zolder van de familie Bakker het nodige 'sjouw-werk' naar de auto had gebracht. Gelukkig kreeg ik hierbij vaak hulp van George Koenderink, die altijd 'in' is voor een grap; en Joop Schoonderbeek, waarmee ik jaren lang heel plezierig heb samengewerkt aan diverse 'VHR-klusjes'.

De contacten met de bestuursleden waren meestal erg goed; en soms ontstond er ook buiten de VHR ruimte voor gezelligheid. Zo waren de bruiloften van diverse bestuursleden, heel erg gezellig om bij te wonen.

Heb je wel eens overwogen om ermee te stoppen?

Ja hoor, diverse keren. Dit waren dan privé redenen, maar een paar keer waren er

momenten, waarop ik een bepaalde situatie absoluut niet prettig vond en inderdaad overwoog om er mee te stoppen. Dat is -dus- niet gebeurd omdat de problemen bespreekbaar waren en opgelost kon worden.

Contacten met diverse organisaties?

Doordat de ledenadministratie zijn 'eigen leven' ging leiden, ontstonden er vele contacten, zowel direkt met de leden als met diverse andere organisaties. Hierdoor ontstond de huidige naam 'Ledenservice & Administratie'.

Één van die prettige contacten is die met de Bergdrukkerij, die al zo'n 11 à 12 jaar met de Vereniging samenwerkt. Kleuren folders, briefpapier, diverse enveloppen en sinds 1993 ook het tijdschrift 'Capreolus' komen van 'onze huisdrukker'. Frans, Sonja, Herman, Remco en Francien, bedankt voor de prettige samenwerking in de afgelopen jaren!

Spontane contacten en samenwerking ontstonden er zeker met o.a. de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu, de redactie van de KNJV, Vereniging tot behoud van het Veluws Hert en diverse andere organisaties.

Capreolus

In 1993 werd een nieuw programma op de PC geïnstalleerd, hetgeen tot op de dag

van heden voor het ledenbestand wordt gebruikt. Het ging wel eens verkeerd, gelukkig was er dan iemand in de buurt die voor me klaar stond. Zo werden 'echte rampen' voorkomen. Inmiddels had de Vereniging 1600 leden waarvoor administratie gevoerd moest worden. In maart '93 verscheen het nieuwe tijdschrift 'Capreolus' van de Vereniging. De omslag en de lay-out werd door een huisvriend van ons, een grafisch ontwerper, ontworpen en 3 nummers lang kreeg ik 'les' in lay-out werkzaamheden; teksten knippen, plakken en eindeloos schuiven met teksten en illustratie's. Tot diep in de nacht aan een

lange tafel werken totdat ik alles naar wens en volgens een bepaald programma 'erin' had zitten. Herman, van de Bergdrukkerij, schoot mij gelukkig nogal eens te hulp. In de afgelopen drie jaar heeft de techniek niet stil gestaan. De copy wordt getypt en op flop gezet, de drukkerij leest deze en zet tekst op z.g. 'stand-pagina's' waarna layout op een grafische PC kan plaats vinden. Samen met een grafische man lay-outen we nu in ± 4 à 5 uurtes 'Capreolus'. Sinds begin van dit jaar hebben we een nieuwe enthousiaste redactie, een leuk team, waarin ieder z'n eigen taak heeft. Vaak denk ik wel eens, dat de

Foto: Joke Hendriks

leden geen idee hebben wat er zo allemaal 'achter de schermen' gebeurt. Voordat zij namelijk een folder of een tijdschrift op de deurmat vinden, is de tekst van het boekje of de folder al verschillende malen door diverse handen gegaan.

Welke liefhebberijen heb je?

Door de Vereniging Het Reewild ben ik 'verslingerd' geraakt aan een 'uit de hand gelopen' hobby. In 1989 had Theo Serraris een tekst gemaakt voor de Wisselprijs welke aan de heer W. Verhoeven zou worden uitgereikt. Ik had toen nog nooit een kalligrafie-pen in m'n handen gehad. Dat werd een nieuwe uitdaging. Ik heb direkt een kalligrafie-set aangeschaft en ben gaan oefenen, oefenen en nog eens oefenen.

Na deze eerste oorkonde vond ik het zó ontzettend leuk, dat ik diverse cursussen, workshop's en een opleiding heb gevolgd, met als resultaat, dat ik nu zelf cursussen en workshop's organiseer. Tevens verzorg ik de kalligrafielessen op een Middelbareschool in Amersfoort. Heel leuk en spannend is het om opdrachten te krijgen, zo mocht ik bijvoorbeeld voor de Regio Noord-Nederland reeds twee maal een Oorkonde ontwerpen, voor de Vereniging Het Reewild de Wisselprijs, en voor de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu heb ik

dit jaar voor de zesde maal de KEBO-wisselprijs Oorkonde mogen maken.

Hoe vinden je man en kinderen het?

Doordat ik al zó lang werkzaam ben bij de Vereniging, wordt alles al gauw 'gewoon' gevonden en weet men niet beter. Er zitten uiteraard ook nadelen aan, bijv. tot diep in de nacht 'Capreolus' inpakken; het sjouwen van kilo's en nog eens kilo's post; de telefoontjes die precies op het verkeerde moment komen, bijvoorbeeld in 't weekeinde als je net een huis vol met visite hebt. In het algemeen zijn er met de werkzaamheden geen problemen, al moeten sommige klusjes wel gepland worden. Zelf wil ik niet dat het gezin hieronder gaat lijden.

Drie wensen?

Één wens is; dat ik nog heel lang mag genieten van het gezinsleven, samen met mijn man en kinderen. Onze oudste zoon is nu bijna 16 jaar, een moeilijke periode, maar wel een hele leuke die ik voor geen goud zou willen missen. Een tweede wens is een cursus-ruimte aan huis, maar dan zal ik moeten verhuizen. Mocht dat in het gezin ter sprake komen, dan hoop ik, dat daar een mogelijkheid voor is en dat daar rekening mee gehouden zal kunnen worden.

Een laatste wens is, dat ik

hoop met plezier en in goede samenwerking en met enthousiasme nog 12¹/₂ jaar de administratieve werkzaamheden van de Vereniging te mogen beheren. Dus op naar het 25-jarig jubileum!

De taakomschrijving voor de functie 'Ledenservice & Administratie' is in de afgelopen 12¹/₂ jaar behoorlijk veranderd. Het begon met één ordner en 1200 leden, het typen van brieven- en notulen. Het ledenaantal is gestegen naar 2200. Door deze groei en de automatisering zijn er toch vele taken bijgekomen. Het DB- en de Regio-besturen worden hierdoor beter geholpen; een stuk van de boekhouding, waaronder de contributies en de verkoop van artikelen worden in Leusden verzorgd. Deze artikelen, die de Vereniging in de loop der jaren heeft uitgegeven, konden gezien hun omvang niet meer in ons huis staan, daarvoor moest dus een lokatie gehuurd worden, waar tevens een groot deel van de administratie is opgeslagen.

Graag wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om **alle mensen** waarmee ik in de afgelopen periode heb samengewerkt, te bedanken voor de prettige samenwerking en de fijne contacten en herinneringen die ik hieraan heb.

Allemaal heel erg bedankt!

Het Edelhert in woord en beeld

-Hak van Nispen-

Voorzitter Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert

De Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert maakt haar 50 ste jubileumjaar tot een uniek gebeuren. Dick van den Hoorn heeft een schitterend boek geschreven met de titel 'Een Koning in Ballingschap, het edelhert in de twintigste eeuw', en hoofdzakelijk voorzien van eigen foto's. Het boek is in de boekhandel verkrijgbaar en kan ook bij de vereniging worden besteld. Prijs f 49,90. Tevens is er door Luc Enting in opdracht van de Vereniging een 50 minuten durende film over het Edelhert gemaakt welke de titel 'Edelhert in Nederland' heeft gekregen. De film, die handelt over de plaats van het Edelhert in onze tegenwoordige maatschappij zal door de TROS (Ned. 2) op 30 december 1996 worden uitgezonden

om 19.30 uur. Samen met het bestuur van de Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert, die onder andere de teksten aanleverde heeft Luc Enting vijf jaren aan deze productie gewerkt. Het zal dan ook niemand verbazen dat naast de 1200 leden van de Vereniging, ook menig natuurliehebber reikhalzend uitziet naar het moment van de uitzending. Van deze film is een videoband te verkrijgen bij de Vereniging. De kosten hiervan bedragen f 50,—. Adres 'Veluws Hert', Postbus 981, 7301 BE Apeldoorn.

Naschrift redactie:

Volgens onze informatie loopt het jubileum jaar van 'Het Veluws Hert' van maart 1996 tot maart 1997. We vragen ons af of er nog meer van dergelijke aangename verrassingen uit de hoge hoed komen!

Foto: Joke Hendriks

Alle Kogels Vliegen

Deel 1

-J.M. Smit-

Het is de bedoeling, dat onder deze titel in een aantal afleveringen van 'Capreolus' een verhalenreeks verschijnt over de buks, het kogelschot, richtkijkers en meer zaken, die de aandacht zullen hebben van reewildjagers. Juist in de tijd, waarin een moderne vorm van reewildbeheer in Nederland lijkt door te zetten, zullen meer 'buk's'jagers of zij die dat willen worden, onafhankelijke informatie wensen. De redactie hoopt, dat de verfrissende aanpak van 'het schot met de buks' velen zal aanspreken.

De buks nader bekeken

Het lijkt zo eenvoudig, om even een buks te kopen. De wapensystemen, loopconstructies, trekkers, kolfuitvoeringen en richtkijkers lopen echter nogal uiteen. Dat vereist een nadere kennismaking. Bedenk steeds, dat de hoogte van de reële aanschafprijs in verhouding staat tot de kwaliteit!

Het systeem

Hiermee wordt bedoeld, hoe het wapen in principe is opgebouwd. Er zijn grendelgeweren, halfautomaten, pompgeweren, 'leveractions', 'singleshots'. De grendelbuks

is wel de meest bekende en dit type wordt hier dan ook over het algemeen besproken. Een recent onderzoek heeft aangetoond (Carmichel), dat voor wapens met een normale loop (lengte en dikte) het **systeem** niet essentieel hoeft te zijn voor de mate van precisie. Het wordt dus een kwestie van smaak, waar de keuze op zal vallen. Een grendelgeweer heeft het voordeel, dat de veiligheid in het veld en thuis verhoogd wordt, omdat je de grendel in z'n geheel kunt verwijderen. Dit maakt ook diefstal minder aantrekkelijk. Je kunt de loop vanuit de kamer schoonmaken, hetgeen een beschadiging van de kwetsbare loopmond voorkomt. Het grendelsysteem is op de meeste geweren van zodanige kwaliteit, dat hiervoor geen technische achterdocht hoeft te bestaan. Bovendien zijn ze uitermate betrouwbaar. Voor jagers, die eens wat langer in het veld blijven is dat belangrijk. Een beetje vuil of zand zal niet snel tot een hapering leiden. Vele systemen zijn afgeleid van de Mauser, modificaties, andere constructies voldoen echter ook uitstekend. De speciale geweren, zoals de mini's, de hele lichte geweren ('sporters') en de combinatiewapens laat ik bui-

Foto: Joke Hendriks

ten beschouwing. Vooral de combinatiewapens (met twee en drie lopen) hebben mijn sympathie niet. Als belangrijkste argument geldt mijns inziens, dat verschillende toepassingsgebieden in één wapen verenigd worden, hetgeen altijd ten koste gaat van de precisie bij meer schoten achter elkaar. Wat je ook aanschafft, overweeg geen geld te besteden aan (de bekende Duitse en Oostenrijkse) verfraaiing en gravures, die niet essentieel zijn voor de precisie van het wapen, of je moet niet meer kunnen lachen van de kwartjes. Koop eerder een buks, die tegen een ongewild stootje kan en besteed een deel van het niet gebruikte budget voor patronen om te oefenen.

Trekkergroep

De trekker is een onderdeel van de trekkergroep, het hele mechanisme, waardoor de patroon kan worden afgevuurd. We kunnen twee belangrijke systemen onderscheiden.

Foto: Joke Hendriks

1. Een afvuurmechanisme, dat gebruik maakt van een 'normale' trekker. Deze kan dan zó afgesteld worden, dat bij een druk van tussen de 1000 en 1500 gram de slagpin vrijkomt en de patroon afgevuurd wordt. Het is het basissysteem, waar iedere jager ervaring mee zou moeten opdoen, alvorens eventueel op de hieronder genoemde constructie over te stappen.

2. Een afvuurmechanisme, dat 'geactiveerd' kan worden. Dit betekent, dat de echte trekker door een apart systeem, voorzien van een tweede trekker, zodanig scherp

gesteld wordt, dat een geringe aanraking (een druk van 50 gram b.v.) van de eerste trekker al tot gevolg heeft, dat het schot wordt afgegeven. Het gebruik van zo'n geactiveerde trekker, door een 'versneller', is alleen wense-

lijk, indien door ervaring blijkt, dat dit voor een bepaald doel, voor een bepaalde schutter wenselijk is. Op jacht vind ik dit een minder gewenst systeem.

De eisen, waaraan een moderne trekkergroep moet voldoen zijn de volgende:

- De vorm van de trekker moet plezierig in de vinger passen. Sommige zijn te plat, andere te hol. De ronding moet een automatisch vast punt opleveren voor het voorste kootje van de wijsvinger.
- De trekker moet, uit veiligheidsoverwegingen, dicht bij de trekkerbeugel liggen. Bij sommige Duitse buksen ligt

de trekker ergens in het midden en dat kan een onveilige situatie opleveren.

c. Het mechanisme moet een duidelijk 'breekpunt' hebben. Dat moet zó afgesteld worden, dat je bewust leert voelen, hoeveel spanning nog nodig is om dit breekpunt te bereiken.

d. Van het grootste belang is, dat de trekker niet 'sleept'. Theoretisch heeft iedere trekker een bepaalde afstand te overbruggen voordat hij breekt, maar deze afstand mag niet bemerkt worden.

Dat is moeilijk om te constateren. Een slepende trekker zou mijns inziens altijd door een geweer maker gecorrigeerd moeten worden. Ik zag op de Gamefair een hartstikke duur Duits geweer met een heel fraaie notenhouten kolf. Een juweeltje! Maar met een trekker, die eerst drie millimeter sleepte en daarna ook nog een breekpunt had, dat afgesteld stond op een kilo of drie. Met zo'n trekker is dit geweer niet geschikt om mee te jagen! Alles went, maar om nu aan een trekker te gaan 'hangen'...

e. De trekker moet, ná het breken, vrijwel onmiddellijk tegengehouden worden. De Amerikanen noemen deze afstelling 'backlash' of 'overtravel'. Ik heb daar geen goed Nederlands woord voor, het betekent zoiets als 'uitloop'. De gedachte die daar achter zit is, dat de trekker tegengehouden moet worden meteen

na het breekpunt. Zoniet, dan krijgt de uitloop van de trekker gedurende de tijd, dat de kogel door de loop vliegt, de werking als van een hamertje op de kolf.

Afwijkingen in het trefpunt kunnen zo optreden en wel méér, naarmate de trekker zwaarder staat afgesteld, omdat dan de vingerdruk- en snelheid na het breekpunt groter geworden zijn.

f. Sommige trekkers zijn zó eenvoudig geconstrueerd, dat ze niet verder af te stellen zijn. De enige mogelijkheid is dan om een nieuwe trekker-groep te laten monteren of een andere buks te kiezen.

Loop

Een normale loop is 22 tot 24 inch (") (55 tot 60 cm) lang en heeft een uiteinde, die een diameter van tussen de 1,4 en 1,8 cm kan hebben. De binnenkant bevat trekken en velden. De trekken worden gedraaid aangebracht. De mate van draaiing is afhankelijk van het kaliber, wetenschappelijk berekend en proefondervindelijk bevestigd. De trekken zijn bedoeld om de kogels tijdens de vlucht te stabiliseren door ze te laten ronddraaien, roteren, zodat ze niet tollen of over de kop slaan. In het laatste geval zie je 'sleutelgaten' in de schietschijf. Zodra de kogel echter een weerstand raakt, zal de rotatie vrijwel direct worden gestopt, waarna de stabilisatie is afgelopen. Het

is dus bijvoorbeeld niet zo, dat een kogel als een cirkelzaag door het dierlichaam heen vliegt! De middellijn tussen de trekken is het grootst. Het kaliber kan worden aangegeven als de afstand tussen a. de velden, b. de trekken of c. ergens daar tussen in.

Wordt een patroon afgevuurd, dan zal de loop reageren met trillingen, die zowel horizontaal als verticaal kunnen verlopen, met alle variaties tussen deze twee richtingen. Dunne lopen zullen heftiger trillen dan dikkere. Is een loop lichter uitgevoerd (zoals bij de 'sporters'), dan is het waarschijnlijk, dat zonder compensatie van de trillingen iets van de precisie ingeleverd moet worden. Gezien de verhouding gewicht/precisie gaat in de meeste gevallen de voorkeur uit naar een 'normaal' gewicht loop.

Voor de echte kritische mensen onder ons kunnen geweerlopen bij daarin gespecialiseerde firma's (Amerikaans of Duits) 'op maat' besteld worden, met bijna iedere gewenste 'contour', zoals dat heet, oftewel 'vormgeving'. Het probleem in Nederland is, dat montage maar door weinigen goed wordt uitgevoerd. Een ontwikkeling is ook, om de lopen in de lengterichting te voorzien van uitsparingen, het zogenaamde 'fluten' ('vloeten' met een lange 'oe'). De lichtere loop krijgt hierdoor een stabiliteit, die te vergelijken is met dikkere lopen, terwijl de warmteafgifte sneller plaats vindt. Dat is handig indien veel geoefend wordt.

Dikker is nauwkeuriger

Een speciale categorie wapens vormt de groep 'varminters'. Dit zijn geweren tot kaliber .243 terwijl ook de .308

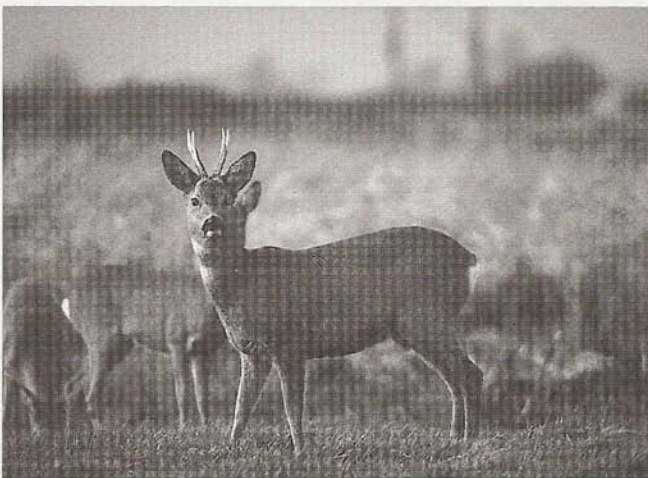

Foto: Anton Huitema

daarvoor gebruikt wordt. Ze zijn voorzien van dikkere, dus zwaardere lopen, bedoeld om op grotere afstanden (300 meter bijv.) kleinere dieren te schieten. Het nadeel is, dat wanneer je niet in de directe nabijheid van een vervoermiddel kunt jagen, je meer gewicht mee moet dragen. Het voordeel van de grotere precisie zou door vermoeidheid en spiertrilling verloren kunnen gaan. Buksen met dikkere lopen zijn over het algemeen nauwkeuriger, omdat de looptrillingen tijdens het schot afnemen en de loop minder gevoelig is voor de werking van een houten

den uitgevoerd in roestvrij staal. Roestvrijstalen lopen kunnen niet eenvoudig geblauwd worden, omdat het blauwen een proces is, dat gebruik maakt van lichte roestvorming (oxidatie) van ijzer. Het materiaal wordt veel toegepast. De trekken en velden van een roestvrijstalen loop zouden door het afvuren van patronen minder snel slijten, terwijl binnen- en buitenkant minder onderhoudsgevoelig zijn. Voor de precisie maakt het niet uit, mits ze met de nodige zorgvuldigheid vervaardigd worden (let op de prijs). Een algemeen advies is, om een buks aan te schaffen

veld zou zijn. Ik zie dat niet zo als een argument, je kunt altijd wel een paar centimeter achteruit om voldoende ruimte te krijgen voor de loop! En wat het extra gewicht betreft, die paar honderd gram kan voor een redelijk fitte jager toch geen belemmering zijn? Omdat de nauwkeurigheid van een loop/patrooncombinatie bepaald wordt door het moment, waarop de kogel tijdens de looptrillingen de loop verlaat, is van een 'normale' loop (tussen de 50 en 65 cm) de lengte niet bepalend voor de accuratesse. Wel is het zo, dat hoe korter de loop genomen wordt, hoe lager de aanvangssnelheid van de kogel over het algemeen is. Dat kan weer van belang zijn met betrekking tot de gewenste energie op grotere afstand.

Bovendien geeft een korte loop meer mondingvuur en een hardere knal voor de jager. Is het zonder meer de bedoeling om een richtkijker te monteren, neem dan een loop zonder korrel en vizier. Richtkijkers moeten zo laag mogelijk gemonteerd worden, vraag daarom bij aankoop van de buks de ijzeren richtmiddelen te verwijderen. Het vizier kan de montage in de weg zitten, de korrel veroorzaakt onscherpte in de kijker, vooral bij vergrotingen van 1,5 tot 3 x.

wordt vervolgt

Foo: Anton Huisema

kolf. Door het hogere gewicht kan de buks ook beter 'stil' gehouden worden (de massa is groter). De precisie kan zo op een hoog peil komen. Lopen kunnen wor-

met een loop van normale dikte, gewoon of roestvrij, lengte liefst boven de 60 cm. Er zijn mensen, die pleiten voor een korte loop, omdat die lichter en handiger in het

Voor U gelezen!

-Van de redactie-

'Het Jachtbedrijf in Nederland en West-Europa'

Via een relatie kwam ik in het bezit van het boek 'Het Jachtbedrijf in Nederland en West-Europa' door J.H. Dam uit 1953. Van het ruim 430 pagina's tellende werk, waren er slechts 2 gewijd aan de reeënjacht en het ree in het algemeen. Er is sinds 1953 veel veranderd, op allerlei gebied, ook als het om reeën gaat. Enkele citaten:

Het vierde lid van de Europese hertenfamilie en de derde in ons land voorkomende vertegenwoordiger daarvan is het Ree, (*Cervus capreolus*, Roe deer, Chevreuil, Reh). Vroeger werd het Ree ook Wilde Geit genoemd en dit zal wel zijn oorzaak gevonden hebben in het feit, dat zij qua bouw en soms ook qua hoofdtooi enigermate gelijken op de geiten. Enigermate zeggen we, want er zijn belangrijke verschillen aan te wijzen en geen jager zal een in het jachtveld geraakte geit als een ree aanspreken. Voor oningewijden zij vermeld, dat dit aanspreken uitsluitend visueel is en niets te maken heeft met ons normale communicatiemiddel, de taal, of de activiteit van zekere, in het zwart gestoken heren. Bij ons komt

het Reewild gelukkig nog voor in het Midden, het Oosten, het Z.-Oosten en soms ook in het Noorden van het land. Algemeen kunnen we hen echter zeker niet noemen. Reeën zijn specifieke bosdieren, maar zij hebben zich waar het bos verdween, heel goed aangepast en verblijven ook in het open veld, als dit voldoende dekking biedt. In sommige delen van Duitsland kent men zelfs de aanduiding Veldree.

Verder: 'Het Ree leeft, zoals bekend niet in groter groepsverband en een door de paarddrift bezeten bok is een onverdraagzaam en kwaadaardig beest'

Tenslotte: 'De Reeën kunnen mits jong gevangen gemakkelijk tam gemaakt worden en 'Jachtbedrijf' vermeldt nog, dat men ze vroeger veel in de stallen hield, 'vermits de perden die wonder giern bij haer hebben'.

Aan het eind van het boek staat bij de verklaring van de schillende jachttermen:

Gaffelbok: De driejarige reebok.

De leeftijd schatten van een ree in het terrein was toen ook al erg moeilijk.

Inderdaad de tijd gaat snel en daarmee de veranderingen. Ik

wil u dan ook niet de prent van John Selwyn onthouden, die in hetzelfde boek wel een heel merkwaardige voorstelling geeft van de grofwildjacht zo'n 400 jaar geleden.

Op de gedenkplaat in de kerk van Walton on Thames is een afbeelding te vinden van John Selwyn, 'Gent Keeper of Her Matis Parke of Otelande', rijdend op de rug van een kapitaal Hert. Deze plaat werd aangebracht ter herinnering aan het merkwaardige feit, dat de ijverige dienaar, die nogal klein van stuk was, tijdens een jachtpartij kans zag om van zijn paard over te stappen op het bejaagde Hert. Met behulp van zijn hanting-swaard wist hij het dier in de richting van zijn Koninklijke meesters te dirigeren en het vervolgens voor haar voeten af te vangen.

'Bont reekalfje'

Tekst werd overgenomen met toestemming van de redactie van 'It Frije Fjild'

Bij de politie werd aangifte gedaan van een onder Elsloo

doorgereden vrouwelijk reekalf. Vorig jaar werden daar twee bonte reebokken geteld, die beide aan de bronst hebben deelgenomen. Een van de reebokken is vorig jaar tegen een auto verongelukt. Van het dit jaar geboren kalf is de achterste lichaamshelft hagelwit. Zelfs op de hoefjes zijn witte vlekjes te zien. Het bonte reekalf zal waarschijnlijk volgend jaar (geprepareerd) te zien zijn in het dan gereedgekomen Natuur-Educatief Centrum in de voormalige school te Wateren aan de rand van het Drents-Friese Woud.

Fryslân Boppe

In het voorwoord van het Reewildbeheerplan van de WBE 'Tsjonger en Ald Djip' staat onder andere dat, met name het Reewild-beheerplan van 'Het Grootte Veld' voor dit plan als voorbeeld heeft gediend.

Het Reewildbeheerplan van 'Het Grootte Veld' is volledig geënt op de methode Poutsma en het Reewild-beheerplan van de WBE 'Tsjonger en Ald Djip' werd dan ook aangeboden aan en in ontvangst genomen door Prof Dr J.L.van Haften. Wij van de Vereniging Het Reewild hebben al jaren geroepen, dat de verschillen tussen beide methoden veel kleiner zijn dan men wel eens denkt, hetgeen nu maar eens weer duidelijk bleek op

Foto: Iwan van Nieuwenhoven

maandag 14 oktober in Bakkeveen. De Friezen hebben ook nu weer eens het goede voorbeeld gegeven, immers zij hebben door de jaren heen nogal wat voor-aanstaande missionarissen voort gebracht. Hoewel Bonifatius

Wild und Hund

In Wild und Hund van 28 september 1996 (nr.20) wordt melding gemaakt van een in Brandenburg bemachtigde reebok waarvan de rozenstokken met elkaar waren vergroeid en het gewei er als één brede stang uitgroeide. Na ± 10 cm. splitste deze stang zich in tweeën. De beide geweistangen groeiden gelijkmatig op over een lengte van ± 6 cm. en hadden een vlucht van ± 5 cm. Het geheel woog 340 gram. In hetzelfde tijdschrift staat een foto van een in Polen geschoten bok met maar één

(rechter) geweistang. Op de andere (linker) schedelhelft was niet de geringste aanzet van een rozenstok te bespeuren. De schedel was volkomen glad en niets wees erop dat ooit een aanzet voor een rozenstok was geweest.

Ook in dit vakblad voor jagers een foto van een dode reebok die liggend in één van de pijpen van een dassenburcht werd aangetroffen. Bij een nadere inspectie bleek, dat het ree waarschijnlijk door een verkeersongeval om het leven was gekomen. De enige aannemelijke verklaring waarom de bok bijna in de dassenburcht verdween is dat de das de verongelukte bok heeft gevonden en deze als prooi meenam naar de burcht.

Leverkanker bij reeën

In het oktobernummer van Deer, het periodiek van de

British Deer Society, wordt melding gemaakt van leverkanker bij reeën.

Op twee locaties, te weten in Northumberland en in Aberdeenshire, is een aantal gevallen van deze ziekte bij reeën vastgesteld. In het Veterinaire Staatslaboratorium van Edinburgh werden 92 geschoten reeën onderzocht,

hiervan bleken 43 stuks besmet te zijn met levertumoren. De concentratie in de bossen van Northumberland was de grootste: 18 reeën waren hier besmet, een andere kleinere groep besmette dieren trof men aan in Aberdeenshire. Momenteel stelt men een onderzoek in naar de oorzaak van de kanker. Men houdt daarbij

rekening met de mogelijkheid dat deze wordt veroorzaakt door een nog onbekende chemische stof die gevonden is in geïmporteerde Sitka sparren, die op hun beurt weer een groot deel van boven genoemde bossen uitmaken. De stof lijkt vooral voor te komen in de jonge scheuten van de spar, die door de reeën worden gegeten.

Verzoek om gegevens

-Van de redactie-

Ian I.C. Alcock, gezaghebbend reewilddeskundige in Schotland, schrijft: Gaarne zou ik van de Nederlandse reewildjagers/kenners informatie ontvangen over de kleur van de zomer-reewildspiegel en de oorlengte van reewild. Beide onderwerpen hebben nauwelijks de aandacht van reewilddeskundigen en van reewildjagers.

1. In de zomerdos van Brits reewild varieert de kleur van de spiegel van duidelijk matwit, crème-kleurig tot zandkleurig of gelijk aan de rest van de dos.
2. De lengte van reewild-oren varieert in Engeland en Schotland eveneens, wat soms verwarrend kan zijn bij het beoordelen van het gewei. Lezers die met betrekking

tot bovengenoemde vragen c.q. feitelijkheden willen reageren, kunnen hun reacties sturen naar: Redactie secretariaat van Capreolus, Mw. J.E. van Herp-Bruynius, Landjonker 19, 3834 CL Leusden. Wij zullen dan zorgdragen voor het collectief verzenden van alle binnengekomen brieven naar Schotland.

OPROEP!

Naar aanleiding van de brief van de heer D. Vouïte aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, zoals geplaatst op bladzijde 8 in het september nummer van Capreolus, roept het bestuur van de Vereniging Het Reewild haar leden op om misstanden bij reewildpopulaties zo spoedig

mogelijk te melden bij het secretariaat van de vereniging (tel: 0418-582365). Het bestuur voldoet daarmee aan het verzoek van parlementariërs, die graag over deze informatie zouden willen beschikken. Medewerking van de leden van de Vereniging Het Reewild is daarbij van erg veel belang.

Directie Natuurbeheer

De heer D. Voûte
Nieuwegeweg 41,
7241 ES LOCHEM.landbouw, natuurbeheer
en visserij

uw brief van

uw kenmerk

uw kenmerk

DL 905301

datum

4 oktober 1996

documentnummer

3793626

bijlagen

onderwerp
Begrazing natuurterreinen met grote grazers.

Geacht heer Voûte,

Van verschillende kanten hebben mij brieven bereikt over het beheer van de Oostvaardersplassen met grote grazers als de Heckrunders, Konikpaarden en Edeelherten en over het advies, dat de Raad voor het Natuurbeheer uitbracht over de beheersvisie Oostvaardersplassen "De Oostvaardersplassen natuurlijker". Ook u spreekt uw ongerustheid uit over de gezondheid en het welzijn van deze dieren.

Ik wil u hierover - in grote lijnen - mijn beleid terzake uiteenzetten.

Bij het beheer van gebieden als de Oostvaardersplassen is het uitgangspunt om daar - als mens - zo min mogelijk in te grijpen. Dit past binnen mijn beleid, zoals onder andere beschreven in het rapport Ecosystemen in Nederland'. In dit rapport zijn de natuurbeleidsdoelen uitgewerkt.

Ten algemene geldt dat dieren op grond van het Wetboek van Strafrecht en de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren niet mogen worden blootgesteld aan dieren mishandeling. Dit geldt ook voor de grote grazers die zich in de natuurgebieden bevinden, waar een zo groot mogelijk dieren hulp behoeven, zal de wordt nagestreefd. In die gevallen dat de betrokken dieren hulp behoeven, zal de beheerder, in overleg met de dierenarts en de Gezondheidsdienst voor Dieren de nodige verzorging moeten bieden, teneinde onnodig lieden te voorkomen. Ik onderschrijf dan ook niet het standpunt van de Raad voor het Natuurbeheer, dat de zorg voor dergelijke dieren alleen geldt in situaties, waar deze kunnen worden waargenomen door het publiek, teneinde weerstanden in de publieke opinie te voorkomen.

Om de gezamenlijke betrokkenheid van gezondheid en welzijn van dieren en de natuurbescherming te vergroten, heeft de toenmalige staatssecretaris van mijn ministerie in 1994 de Veterinaire Begeleidingscommissie Natuur (VBN) ingesteld. Deze commissie heeft tot doel een platform te zijn voor betrokkenen bij de realisatie van het beleid van enerzijds de veterinaire gezondheids- en wetzinsregelgeving en anderzijds het natuurbeleid.

Deze commissie heeft recent aan mij het rapport uitgebracht: "Gezondheid en welzijn van de grote grazers in natuurgebieden". Dit rapport is opgesteld om een evenwichtige afweging te verkrijgen van natuur en dierenwelzijn en om meer zicht te krijgen op de aspecten van gezondheid, welzijn en ethiek bij begrazing van natuurgebieden. Ook is in dit rapport ingegaan op de vraag, hoe om te gaan met groeiende populaties van de grote grazers binnen - qua omvang - begrensde gebieden.

Het hierboven genoemde rapport heb ik voor advies toegestuurd aan zowel de Raad voor het Natuurbeheer als de Raad voor Dierenaangelegenheden. Zodra ik deze adviezen heb ontvangen, zal ik mijn beleid ten aanzien van eventueel te nemen maatregelen nader bepalen.

Ik hoop u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ.

J.J. van Aartsen

N.B.:

Ontheffing van de Destructiewet is gepubliceerd in de Staatscourant (Erica Terpstra). Er mogen maximaal 500 !! hoefdieren dood gaan. Valt reewild daar ook onder? Revisie door van Aartsen over 6 maanden.

(Recen zijn ook hoefdieren! - redactie)

Commentaar overbodig!

Reewildbeheer over de grenzen

-George Hamel-

Op 7 en 8 september 1996 werd in het Belgische Kasterlee in de provincie Antwerpen en niet ver van de stad Turnhout een belangrijke reewildbeheertentoonstelling gehouden. Op initiatief van de reewildcommissie van de Koninklijke St. Hubertusclub van België/Antwerpse Jagersvereniging en onder bezielende leiding van hun voorzitter de heer Dieter Henseler werden de geweien van het reebokafschot vanaf 1991 bijeen gebracht uit de verschillende regio's binnen deze provincies. Het geheel had ten doel inzicht te verschaffen in de kwaliteit van de reewildpopulaties in dit Kempische deel van België en het beheer van deze populatie ter discussie te stellen. Er werden zo'n 450 geweien ingezonden en het belang van deze tentoonstelling werd onderstreept door de aanwezigheid bij de opening van de Hoofdlandbouwkundig Ingenieur-Direkteur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de oudvoorzitter van de Antwerpse Jagersvereniging de heer J. Boelens.

Het was jammer, dat de heer Henseler wegens ziekte de opening van 'zijn' tentoonstelling door verblijf in het

ziekenhuis niet kon meemaken. Zijn vrouw echter verving hem hierbij op bekwame wijze en de leden van de commissie, onder de inspirerende leiding van de heren B. Naets en V. Dierickx de Kasterlee hadden hun werk goed gedaan, getuige de grote publieke belangstelling. Bij de opening werd op boeiende wijze het woord gevoerd door de heer Guy Valkcx, de heer Tys en de heer Boelens. De heer Arnauts las in het Duits een toespraak voor van een bevriende reewildjager en deskundige uit Duitsland.

In de commissie werd de Vereniging Het Reewild vertegenwoordigd door de heer G. Hamel, voormalig secreta-

ris van de Regio West- en Midden-Brabant van de Vereniging. De tentoonstelling werd aangevuld met informatiestands van de zweehondenkring, de jachtopleiding en de jachtwachtersopleiding. De wapenhandel was vertegenwoordigd middels Wapenhandel Van der Pol en Browning/F.N. Heel plezierig was de aanwezigheid van de Nederlandse beeldend kunstenaar Hans de Brouwer (Fons), die op de tentoonstelling al werkend aanwezig was en daardoor veel waardering genoot. Uit de tentoongestelde geweien kon worden opgemaakt, dat een aantal regio's binnen de provincie Antwerpen beschikken over sterk reewild.

Foto: George Hamel

Hiermee aantonend, dat reewild zich als cultuurvolger zeer goed thuisvoelt ook in het intensief bebouwde landschap, waarin landbouw, lintbebouwing en villawijken elkaar aflossen. Het beheer van het reewild is hier geen sinecure en dank zij de niet aflatende informatie en voorlichtingsstroom vanuit de reewildcommissie wordt het beheer van deze populatie nauwlettend uitgevoerd.

De Vereniging Het Reewild feliciteert haar Vlaamse vrienden met deze succesvolle tentoonstelling en hecht eraan de samenwerking en de contacten te intensiveren.

HERHAALDE OPROEP!

Voor één van de opvangcentra voor reeën zoeken wij nog steeds iemand die een opvanghok en/of schuurtje beschikbaar heeft. Het dierenverblijf moet geschikt zijn om gewonde reeën in te verzorgen. Heeft u iets of weet u iets dan graag een telefoontje naar het secretariaat van de Stichting: 050-5347278.

Foto: Anton Huitema

Reekalveren, wel of niet opvangen?

-R.H.M. Peltzer-
-H.W.P.G. Berger-

Nederland raakt aardig vol met allerlei opvangcentra, asiels e.d. voor verschillende diersoorten. Naast zeehondencentra, vogelasiels, ooievaarsdorpen, dassencentra e.d. hebben we nu ook reeën-opvangcentra. Is dat nu wel of niet een goede ontwikkeling?

In eerste instantie dachten we, ja niet slecht! Maar er op doordenkend kwamen we tot de conclusie dat het helemaal niet zo'n goede ontwikkeling is. Zeker niet voor het reewild zelf.

Voor het oprichten van deze centra zullen vast argumenten zijn gehanteerd, helaas missen we deze in de berichtgeving. Aan de ene kant zal zijn uitgegaan van emotionele beweegredenen. Het beeld van een reekalf dat jammerlijk om zal komen wanneer het door de geit, om wat voor reden dan ook, is verlaten. Een dergelijk leed wil men een hulpeloos jong dier niet aandoen. In een artikel in het NRC Handelsblad van 20 juni j.l. staat met betrekking tot de Dierenbescherming de

opmerking: 'het is gemakkelijk om met medelijden voor deze ranke dieren leden te winnen'. Maar is die opmerking ook hier niet op zijn plaats?

Daarnaast zullen ook zakelijke aspecten een rol hebben gespeeld. In moderne termen gesproken: 'je scoort ermee!' Het imago van de jager kan richting buitenwereld worden opgevijseld. Verder zullen voorlichting en educatieve redenen een rol spelen. Het publiek kan via deze opvangcentra kennis maken met het

reewild en ook meer begrip krijgen voor het beheer van dat reewild. Allemaal legitime redenen en zeker niet afkeurenswaardig.

Opvang en reewildbeheer

Toch moet de vraag worden gesteld of dit nu zo noodzakelijk is voor het reewild zelf. Voor het individuele dier, misschien ja. Hoewel er nu wellicht dieren worden grootgebracht die anders toch, door natuurlijke oorzaken, waren overleden, ook al waren ze niet verlaten door de geit.

Voor het reewild in zijn totaal in Nederland, nee! Volgens de laatste gegevens leven er nu zo'n 55.000 reeën in ons land. Nog nooit hebben we er zo veel gehad?! Of hebben we dat aantal al jaren rondlopen? Laten we stellen dat we het niet weten, alhoewel wij al jaren geleden geprobeerd hebben aan te tonen dat er veel méér waren dan de oblige 25.000 die toen werden genoemd. Maar die rekensom werd met de nodige scepsis ontvangen. Maar dat terzijde. We hebben er nu veel, zoveel dat Poutsma spreekt van extensieve veehouderij. Er is over het algemeen sprake van gezond reewild, een reewildstand die zich zelf uitstekend in stand houdt en zelfs, zo is onze overtuiging, jaarlijks nog toeneemt. En gezien deze stand zullen we er alles aan moeten doen om die stand gezond te houden! Door te

beheren, door jaarlijks een voldoende aantal te reguleren, weg te nemen, af te schieten, zo u wilt te slachten. Maar laten we wel wezen. We weten nog steeds niet de geplande afschotcijfers te halen, nog steeds zitten we rond de 60 à 65% van wat er volgens de tellingen uit zou moeten! En wij hebben niet de illusie dat dat zal veranderen. Kortom, de toename blijft doorzetten. De kans is dus groot dat er plaatselijk sprake zal zijn van een veel te hoge reewildstand, met alle mogelijke negatieve gevolgen van dien. En dan hoeven wij alleen maar te verwijzen naar het recente reeënprobleem in de Flevopolder.

toevoegen die niet voor zichzelf kunnen zorgen? Die een a-sociaal ofwel onaangepast gedrag vertonen? Die zelfs gevaarlijk kunnen zijn voor de mens? Die alleen maar versterking en onrust brengen in het veld wanneer ze worden uitgezet? Van Galen geeft dit in zijn artikel over het opvangen van reekalveren in Capreolus nr. 10 al enigszins aan. Een kalf groot brengen terwijl het later moet worden afgeschoten omdat het niet voor zichzelf kan zorgen of omdat het gevaarlijk wordt? Waar zijn we dan mee bezig? Is het dan niet met een lekend emmertje water naar de zee dragen? Wij hoeven die reeën helemaal niet te helpen

Foto: Joke Hendriks

Wat moeten we dan met opvangcentra? Wat moeten we dan met de kreet 'een helpen-de hand in reeënland'? Aan een groeiend bestand reeën

met opvangcentra. We helpen het reewild alleen maar door een goed beheer te voeren, waarbij we moeten uitgaan van ecologische principes.

Waar trouwens Poutsma zelf een groot voorstander van is. Hij wordt in het eerder genoemde artikel dan ook 'een missionaris voor ecologisch denken over de jacht' genoemd. En dan toch een voorstander, zelfs initiator, voor opvangcentra? Pas bij een goed beheer is er sprake van een 'helpende hand'!

Opvang en het nuttige effect ervan

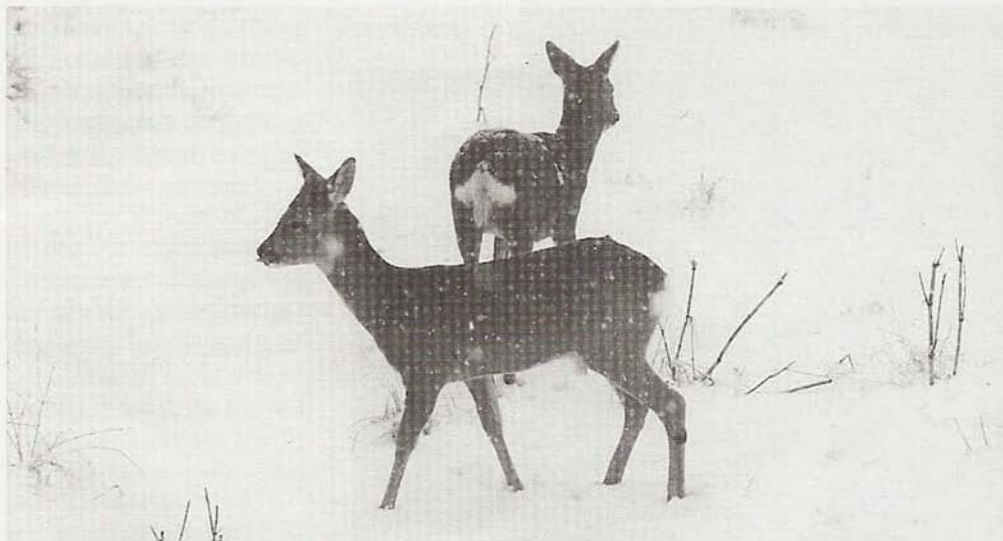
Biologen betwijfelen het nut van zeehondencentra, gezien de huidige stand van deze dieren. En dan praat je toch over héél wat minder dieren dan bij reewild en ook over veel kwetsbaarder en gevoeliger dieren dan reewild! Zeker gezien het milieu waarin de zeehond leeft en de bedreigingen van dat leefmilieu. Toch moeten er zo nodig opvangcentra voor reewild

komen, een dier dat minder kwetsbaar en minder gevoelig is voor bedreigingen en dat uitstekend voor zich zelf kan zorgen, mits de mens een goed beheer blijft voeren.

We hebben alle bewondering voor mensen die heel veel tijd en energie steken in het grootbrengen van een reekalf en daarvoor ook bereid zijn hun nachtrust op te offeren. En uiteraard kunnen die mensen dat blijven doen. Alle hulde daarvoor! En natuurlijk, het dilemma is groot wanneer je een kalf als wees aantreft. Moet je dan zo hardvochtig zijn om het dier af te laten maken, of moet je het liefdevol opvoeden? Een verschrikkelijk moeilijke beslissing! Met betrekking tot volwassen dieren die in een opvangcentra terecht komen, ligt het wat minder moeilijk.

Aan deze dieren zal je, zo is onze opvatting, nooit moeten gaan dokteren. De enige manier is deze dieren op een pijnloze wijze uit het lijden helpen, hoe hard dat wellicht ook overkomt. Voor het ree is dat echter de beste oplossing! Verstandelijk gezien vragen wij ons af of het ook voor kalveren zin heeft om ze groot te brengen, ondanks alle goede bedoelingen.

Opvangcentra zijn niet noodzakelijk, zeker niet voor het voortbestaan van het reewild in Nederland. Ze kunnen wel een rol spelen vanuit educatief oogpunt, onder andere om het ree wat dichterbij de mens te brengen. Maar er zal heel zorgvuldig een beleid moeten worden uitgestippeld hoe om te gaan met reeën die worden opgevoed of opgevangen in zo'n centrum.

Foto's: Joke Hendriks

Geschoten reebok juli 1995

-H.H. Stigter-

In juli 1995 werd door de heer E.J. Hendriks een jaarling bokje geschoten, een duidelijk achtergebleven 'miezerig' stuk. Wij hebben de binnengekegen bok ontweid en bekeken. Aan de linker voorzijde van de hersenen zat afwijkend materiaal (vreemd uitzijnde ballen zo groot als stuiters - zie foto). Bovendien was de schedelwand zeer dun en zelfs gedeeltelijk versleten, dat wil zeggen: Het bot was verdwenen en er was een opening ontstaan. De conditie van de bok was slecht.

Volgens de schutter kon de bok, gezien zijn reactie, niet goed meer horen. De woekeering werd door ons verwijderd voor nader onderzoek. Het materiaal werd naar een collega-parasitoloog gebracht,

welke werkzaam is aan de faculteit voor diergeneeskunde. Onderzoek door deze collega toonde aan, dat het een abces was (een abces is een door het lichaam gevormde holte in een orgaan, gevuld met ontstekingsmateriaal). Het ontstekingsmateriaal bevatte de bacterie *Pasteurella multocida*. Dit is een bacterie die bij vele dieren en de mens op het (neus) slijmvlies voorkomt en onder bepaalde (verzwakkende) omstandigheden ziekteverwekkend kan worden. Gebeurt dit, dan kan de kiem zich via de bloedbaan verplaatsen en in de verschillende organen abscessen doen ontstaan. Verder kan deze kiem longontsteking veroorzaken. Soms ontstaat er een ontsteking van de gewrichten

en tenslotte is algemeen ziek worden via de bloedbaan mogelijk.

Foto: Joke Hendriks

In dit geval lijkt de conditievermindering verband te houden met de vorming van het abces in de hersenen. Met betrekking tot de beoordeling van de deugdelijkheid van dit wild voor consumptie lijkt, gezien de gehele toestand van het ree en de aard van de bacterie, afkeuring op zijn plaats.

Limerick

Een zesender in 't verre zuiden
Had menig klokje horen luiden
Maar toen hij in de spiegel keek
Werd 'ie als een lijk zo bleek
Vergeten was de bok één ding
Hij wist niet waar de klepel hing!

H. Meyeringh

Foto: Joke Hendriks

Een opmerkelijke reebok

-H.H. Stigter-
-Ir J.R.K. Voûte-
-D. Voûte-

Het mag bekend zijn dat bij een testikel-aandoening de reebok een 'pruiken-gewei' kan opzetten waarbij de linker- en rechterstang in ongeveer gelijke mate misvormd zijn. De opzet van de stangen is dan duidelijk beïnvloed door een verandering in de bloedspiegel van de geslachtshormonen.

Het is de meeste reewildjagers bekend dat een reebok met een kreupele loper (bijvoorbeeld rechts), aan de tegenoverliggende zijde (links) een afwijkende stang opzet en omgekeerd. De reden hiervan kan heel goed zijn dat de zenuwen van de ledematen zich beneden de kop kruisen, dat wil zeggen, dat de zenuwen vanuit de rechter loper hun signalen doorgeven (tast en pijnzin) aan de linker hersenhelft.

Dat éézijdige geweimisvormingen veroorzaakt worden door een langdurig pijnprikkel naar de betreffende hersenhelft, werd benadrukt door een markante bok op de Exelse Reewildshow. Deze (kapitale) bok toonde links een normaal (zeer sterk) gewei maar aan de rechter kant een, vanaf de roos, gaffelende stang. De rozen van beiden stangen waren elkaars spiegelbeeld. De bijgevoegde, intacte onderkaak toont aan de rechterzijde een grote botwoekering met holtes. Deze woekering was het gevolg van een langdurige, gemene ontsteking. De kopzenuwen kruisen niet, derhalve worden de pijnprikkels aan dezelfde hersenhelft doorgegeven. Men kan dus waarnemen dat het afwijkende gewei aan de rechter kant waarschijnlijk het resultaat is van ernstige (langdurige) pijnprikkels afkomstig uit dezelfde kant van het lichaam, namelijk de kop.

Mag men nu concluderen, dat een éézijdige abnormale geweivorming (niet door bastbeschadiging ontstaan) -het gevolg kan zijn van een langdurige, ernstige, pijnprikkel vanuit

dezelfde kant van de kop dan wel vanuit de tegenovergestelde zijde van het lichaam beneden de kop?

Inmiddels is ons een gelijksoortig geval onder ogen gekomen, namelijk een bok met een langdurige ernstige ontsteking in de linker neusholte (waarbij het neustussenschot volledig intact was) en een nauwelijks ontwikkelde linker stang.

Foto: D. Voûte

Wie kan hier wat meer over zeggen? Opdat hij hals geve. Uw reactie kunt u sturen naar de redactie van Capreolus.